

Memo

vereniging van
woningcorporaties

Aan

Ministerie van Financiën
Afd Consultatie wetsvoorstellen

Van

Reinout van Haperen

Kopie aan

Datum

29 juli 2017

Kenmerk

□□□□

Onderwerp

Internetconsultatie aanpassing Wet Vpb in het kader van ATAD1

Op 10 juli jongstleden heeft u een internetconsultatie geopend waarin de voorgestelde wetswijziging inzake vennootschapsbelasting en invorderingswet van commentaar kan worden voorzien. De wetswijziging komt voort uit de in 2016 aangenomen Anti Tax Avoidance Directive (ATAD1).

In deze bijdrage reageert Aedes, Vereniging van woningcorporaties, op de voorgenomen wijzigingen. Omdat onze leden niet grensoverschrijdend werken, concentreert deze bijdrage zich vooral op de earningsstrippingregeling.

Doelstelling van de regeling

Doelstelling van de gepresenteerde regeling is primair om de aftrekbaarheid van rente te beperken in internationale situaties en de vennootschapsbelastingopbrengst te verhogen van internationaal opererende bedrijven. De tekst van de regeling roept echter dermate grote interpretatieverschillen op dat ook volledig nationaal opererende ondernemingen door de regeling kunnen worden geraakt. Wanneer de belastingplichtige door de regeling wordt geraakt, is het maar de vraag of hij aanspraak kan maken op één van de uitzonderingen.

Gehanteerde minimumnormen

In het consultatiedocument wordt gesteld dat met het oog op de demissionaire status van het kabinet de minimumnorm als uitgangspunt is genomen. Hoewel een dergelijke bescheiden houding een kabinet met een demissionaire status siert, levert het in onderhavig consultatiedocument wel enkele vragen op die niet worden beantwoord en/of rechtsongelijkheid opleveren. Ook lijkt het of het kabinet op sommige punten wel degelijk een strengere norm formuleert dan in het onderliggende Europese akkoord.

Woningcorporaties: nationale ondernemingen die klem komen in internationale regels

De leden van Aedes zijn woningcorporaties, kapitaalintensieve maatschappelijke vastgoedondernemingen. De meeste leden zijn -binnen alle verantwoorde kaders- gefinancierd met vreemd vermogen. Door de risicoaverse houding kiezen de meeste corporaties voor lange looptijden en dus hogere rentepercentages dan de nu geldende percentages in de financieringsmarkt. Veel van onze leden hebben dan ook een hogere rentelast dan 30% van de ebitda, zeker wanneer waardeveranderingen worden uitgesloten van de correctieberekening. Daarmee zullen de meeste corporaties onder de hoofdregel van het gepresenteerde artikel 15b gaan vallen en zou dit betekenen dat zij rente over leningen die enkel zijn aangetrokken voor de bouw van sociale huurwoningen, niet kunnen aftrekken. Bovendien worden woningcorporaties door het rijk juist aangezet tot het aangaan van meer schulden; de minister van Wonen en rijksdienst publiceert jaarlijks een indicatieve bestedingsruimte woningcorporaties (IBW), deze IBW is juist de resultante van een

berekening hoeveel corporaties nog extra kunnen lenen en worden hiermee aangemoedigd deze leningen ook daadwerkelijk aan te gaan. De politieke en maatschappelijke druk om te investeren en hiervoor te lenen is daarmee groot.

Ons inziens kan het niet de bedoeling zijn dat woningcorporaties door deze regeling worden geraakt, en vragen u zodoende om dit te voorkomen.

Rente-aftrekbeperking: Earningsstripping

De voorgestelde earningsstripping gaat ons inziens verder dan eerdere maatregelen die renteaftrek beperken. In principe wordt in deze regeling namelijk een grondslagverbreding voor de Vpb voorgesteld.

Hoofregel: overschot rentelasten komt niet voor aftrek in aanmerking bij overschrijding surplus

In het eerste lid van artikel 15b Wet vpb wordt voorgesteld de minimumeis van ATAD1 over te nemen: rentelasten komen niet in aftrek voor zover deze meer bedragen dan 30% van de gecorrigeerde belastbare winst. Conform lid 4 is de gecorrigeerde belastbare winst de berekende winst conform artikel 7 Wet vpb, vermeerderd met afschrijvingen en het overschot aan rentelasten (=rentebaten -/- rentelasten). Hier tekent zich een grote afwijking af met de ATAD-richtlijn. In artikel 4 van deze richtlijn wordt gesproken over de ebitda. In de toelichting van onderhavig consultatiedocument wordt eveneens gesproken over de ebitda (pag 10 e.v.). Het kabinet stelt echter voor om in artikel 15b Wet vpb de waardeveranderingen buiten de correctie te laten; dit wordt ook expliciet bevestigd in de toelichting op pag 22. Dit is een onwenselijke aanscherping van de richtlijn. Immers, waardeveranderingen maken onderdeel uit van het fiscale resultaat en veelal zullen dit verliezen zijn. Bij toepassing van de ebitda worden dergelijke waardeveranderingen geëlimineerd. De waardeveranderingen kunnen de fiscale jaarresultaten onevenredig beïnvloeden. Als voorbeeld zien wij de crisis die de afgelopen jaren bij vele ondernemers tot extra aftrek heeft geleid, omdat bedrijfsmiddelen minder waard bleken te zijn geworden. Wanneer deze fiscale aftrekpost vervolgens bij correctie buiten beschouwing wordt gelaten, zal dit voor veel ondernemers automatisch leiden tot een beperking van de aftrek van rente. Daarmee lijkt het (demissionaire) kabinet toch een aanscherping van de minimumnorm te willen bewerkstelligen.

Groepsuitzondering

In lid 2 wordt de aftrekbeperking niet van toepassing verklaard als de belastingplichtige geen onderdeel is van een groep, geen gelieerd lichaam heeft en/of geen vaste inrichting heeft. Voor het begrip belastingplichtige wordt aansluiting gezocht bij artikel 2:24b BW. Dit betekent dat naar de tekst van artikel 15b dat iedere entiteit met een nevenstructuur al buiten de uitzondering valt. Dit kan in de ogen van Aedes toch nooit de bedoeling zijn van de regeling.

De grote vraag is hoe in dit kader het begrip belastingplichtige moet worden gelezen. Moet hier gelezen worden (1) 'zelfstandige entiteit' (niveau van de rechtspersoon), of (2) 'fiscale eenheid'. Een rechtspersoon kan onderdeel uitmaken van een groep zoals bedoeld in art 2:24b BW, maar de groep gezamenlijk kan een fiscale eenheid vormen en in die hoedanigheid belastingplichtige zijn. In de originele tekst van de richtlijn lijkt ook ruimte voor deze interpretatie te zitten. Wij pleiten voor een duidelijkere uitleg van dit begrip.

Wanneer de belastingplichtige niet voldoet aan de voorwaarden gesteld in het tweede lid, zou het kunnen dat de beperking toch buiten aanmerking blijft wanneer voldaan wordt aan de voorwaarden van de groepsuitzondering. Hiervoor zijn twee varianten gepresenteerd in het zesde lid. De ene variant gaat uit van een EV/TV verhouding op entiteits- en groepsniveau. De andere variant is de ebitda-uitzondering. Per situatie zullen de uitkomsten kunnen verschillen. Per definitie heeft Aedes dan ook niet een voorkeur voor de ene of andere systematiek. Wel valt ook in deze passage wederom op dat er stevast gesproken wordt over belastingplichtige(n). Deze tekstpassage maakt het wederom van groot belang om duidelijkheid te

verkrijgen van de invulling van het begrip belastingplichtige: is er sprake van een individuele juridische entiteit als belastingplichtige of van een fiscale eenheid als belastingplichtige.

Geen uitzondering voor bestaande leningen

Het kabinet kiest er niet voor om de reeds vóór 17 juni 2016 bestaande leningen uit te zonderen van de earningsstrippingregeling. Deze mogelijkheid wordt in de richtlijn wel gegeven. Argument hiervoor is de complexiteit die een dergelijke uitzondering met zich mee zou brengen. Ondernemingen die risico-avers lenen door middel van lange looptijden en lange rentevaste perioden, betalen per saldo meer rente dan korte renteperioden; zeker in de huidige kapitaalmarktontwikkelingen waarbij de rente de afgelopen jaren drastisch is gedaald. Woningcorporaties hebben hun sociale huurwoningen vaak met leningen met langlopende rentevaste perioden gefinancierd. De gemiddelde rentepercentage over vreemd vermogen is bij veel van onze leden hoger dan op basis van de huidige rentestanden zou zijn te verwachten. Woningcorporaties worden door het niet uitsluiten van leningen afgesloten voor 17 juni 2016 onevenredig getroffen omdat de kans op overschrijding van het surplus toeneemt bij hogere rentelasten. De eerbiediging van bestaande leningen maakt de regeling naar onze mening nauwelijks meer complex.

Conclusie

De leden van Aedes zijn kapitaalintensieve maatschappelijke vastgoedondernemingen die deels zijn gefinancierd met vreemd vermogen. Daarmee lopen zij bij onduidelijkheden grote risico's om door de regeling te worden geraakt. Ons inziens kan het niet de bedoeling zijn dat woningcorporaties door deze regeling worden geraakt, en vragen u zodoende om dit te voorkomen.

Of en in hoeverre de uitzondering op de hoofdregel wordt bewerkstelligt door het voorgestelde lid 2, 3 en 6 is de vraag. Vooralsnog lijkt de gepresenteerde tekst hier nogal wat onduidelijkheid over te laten bestaan. Met het oog op de doelstelling van de regeling zouden nationaal opererende ondernemingen niet door de regeling geraakt moeten worden. In de toelichting op deze consultatie geeft het Ministerie van Financiën zelfs expliciet aan dat belanghebbenden van de regeling internationaal opererende ondernemingen zijn. De letterlijke tekst van dit artikel raakt echter ook nationaal opererende groepen -onafhankelijk van het feit of de groep een fiscale eenheid vormt-. Naar onze mening kan dit nooit de doelstelling van de regeling zijn. Wij verzoeken u dan ook om een ruimere formulering van het begrip zelfstandige entiteit zoals geformuleerd in de ATAD-richtlijn te geven in lid twee van art 15b Wet vpb.

Los van de vraag of de rente nog volledig aftrekbaar zal blijven, zullen belastingplichtigen worden geconfronteerd met (wederom) een grote administratieve last. Wanneer een belastingplichtige onder de hoofdregel valt, zal zij moeten vaststellen of ze gebruik kan maken van één van de uitzonderingen. Dit zal de aangiften vennootschapsbelasting wederom complexer maken.